

Pepitarutig Kjol

Gösta satt på en bänk nere på perrongen och väntade på tunnelbanan. Hans högra arm var inne för lagning. Han hade sagt så, lite på skoj, till killen i spärren och viftat med den tomma rockärmen som fladdrat utmed sidan. Nog var det lite kul att skämta om sitt handikapp även fast inte alla uppskattade humorn. Han i spärren gjorde det inte, utan hade snabbt korsat sig över bröstet. Som om amputation smittade.

Så mer av omtänksamhet för medmänniskornas olust förde Gösta in ärmen i höger ficka med hjälp av sin vänstra hand för inte det ofyllda tyget skulle dra åt sig blickar.

Han kunde ha lånat en ersättningsprotes, men tackat nej. Några dagar utan högern var inga problem, resonerade han. För under de fyrtio år som gått hade han lärt sig klara de flesta vardagsbestyren med sin vänster. Protesen underlättade visserligen en hel del, men var inte alls någon nödvändighet. Ibland kändes det till och med som en befrielse att få vara just handikappad. Känna att man klarade sig när folk runt omkring behandlade en styvmoderligt, eller ännu värre; med överdriven hänsyn, som ett barn, en mindre bemedlad, en handikappad.

Borta vid rulltrappan plockade en sliten man fram ett nött dragspel. Fodralet la han framför sig, snöt sig i en näsduk och hängde på sig klaverspelet.

Nedför rulltrappan kom en fasligt grann afrikansk kvinna sakta åkande med en barnvagn. Gösta hade sett henne förut, rakryggad, stolt och alltid klädd i sprakande vackra färger. Lugnt vaggade hon utmed perrongen som om världen bara fanns för henne. Hon var en skönhet i sin totala trygghet. Han

njöt av att se henne, det mejslade ansikte, den fylliga kroppen. Hon gjorde honom alltid glad till sinnet.

Nedför rulltrappan tumlade så hennes motsatser ned. En högljudd kör av skrikande tonårsröster som hjärtskärande skar i Göstas öron. Fnitter och glitter, julsånger och klirrande gröna påsar, småtjejer klädda i vinterns blekvita ansikten.

En av flickorna i luciatåget kom åkande på den svarta handledaren med en otänd cigarett i munnen. Hon landade med en duns som förstärktes av hennes högskaftade grova kängor som såg ut att väga varsitt ton. Ovanför kängorna löpte två spinkiga fågelben i ett par nätstrumpor upp till en mycket kort pepitarutig kjol. Att håret hennes var lilafärgat och snodd i två hästsvansar med resten av skallen rakad, det såg aldrig Gösta. Inte heller hennes piercing i läppen eller alla glittrade ringar i öronen.

Allt Gösta såg var den pepitarutiga kjolen.

Tänk att det inte behövs något mer. Ett stycke tyg, svart och vitt, smårutigt mönstrad, draperat runt en tanig flickas kropp och där... som ett brev på posten... Minnena.

Hasande, kasande som snö från töat tak föll... överfölls... han av tankar han inte tänkt på länge. Allt det han kämpat så länge med att förtränga.

Minnesbilder från en annan tid, ett flytt decennium, ja, till och med ett annat millennium.

Hågkomst han hoppats hade upplöst i hans hjärnas oförklarliga vindlingar. Att de hade försvunnit, kört vilse och fastnat i en sörja av synapser eller hamnat i en tragisk återvändsgränd ute vid hjärnbarken. Gömd, glömd. Utan något hopp om att få återvända till hans medvetenhet.

Men så står minnen där, som svart trycksvärta mot en vit tidningssida. En pepitarutig kjol.

Tiden stannade till, klockans visare tvekade, som i sympati till Göstas minne av en svunnen tid.

En bortslängd Metro låg på bänken bredvid Gösta och i tunnelbanans bortflyende vind vinkade den slött med ett av sina annonsprydda blad. Men precis som att en Metro måste erkänna för sig själv, att den bara är en dagslända som endast kan vifta som en färglös kopia av en gracil citronfjäril en vacker sommardag, så måste även tiden tvingas inse att den är dömd att för evigt obarmhärtigt rulla på, till sorlet från de förbipasserande medmänniskorna.

Att inse sin otillräcklighet... att vilja men inte kunna... en sådan smärtsam insikt, tänkte Tiden och tickade sakta igång.

Tick tack

Medan en förbipasserande parant kvinnas hetsiga klackar slog takten åt den dragspelande mannen.

Klick, klack.

Framför Göstas ögon återskapades en värld lika verklig, lika varm, lika fulländad, lika tragisk som den var sommaren 1963. Sorlet från människorna runt om tonade bort medan Marianne som bara blev 17 år trädde fram inför hans minnen.

Sommarkvällen var kall, ändå envisades Marianne med att ha sin pepitarutiga kjol med en matchande sjal över axlarna.

Han hade hämtat henne med sin nyvaxade Vespa och hon hade suttit damsadel bakom honom med de höga klackarna instuckna i de kromade sidobågarna när de åkte ned till Folkets park. Aldrig hade han varit så stolt som den kvällen då han parkerade Vespan utanför parken och hjälpte henne av.

– Jag får dansa mig varm, svarade hon glatt när Gösta frågade om hon inte frös efter turen på grusade vägar och hon stack sin kalla hand i hans, i den andra höll hon en nytänd cigarett. Förde den mot sina läppar på ett synnerligen sensuellt sätt, blåste koncentrerat ut tre rökringar, vände sig mot honom och sa mjukt:

– Du får dansa mig varm.

Den blick hon gav honom löste upp honom i lika delar ungdomlig åtrå och salig kärlek. Det var en unik känsla som spred sin värme inom honom och som han varken förr eller senare känt, efter detta magiska ögonblick. Ett faktum han tragiskt nog hade tvingats inse och förlika sig med. Nu fyrtio år senare.

För den kvällen i Folkets park var utanför all hans tidigare erfarenhet av flickor. Hon dansade, skrattade, rökte och slängde med sitt långa hår och levde ut så fullständigt som om kvällen var hennes sista och mot kortsidan mot Tombolaståndet blev han så bryskt kysst att smaken av hennes läppstift satt torr mot gommen även dagen efter.

Hon hade dykt upp som en virvelvind nere på fiket Tranan en kväll tidigare den våren. Precis flyttat in för hennes pappa hade fått jobb som svarvare nere på Engströms Mekaniska.

Hennes mamma var död sedan tre år tillbaka. En bilolycka, ville Gösta minnas.

Han hade suttit med en kopp Gevalia och mazarin med Fritte och Blom när hon ensam klev in genom glasdörren. Fritte hade visslat, visserligen lågt men ändå så att hon vände sig om mot deras bord. Hennes leende var så varmt att Blom som alltid var snål och gniden om sina få slantar snabbt halade fram en krona för att mata in i Jukeboxen och knappa in ”Only you” fyra gånger.

Blom matade maskinen med stålar! En märklig upplevelse. Han som på sin höjd kunde dra på sig spenderbyxorna och köpa en luffare, bröd utan korv, till sig själv.

– Hej, jag heter Marianne, hade hon sagt och sträckt fram sin hand först mot Gösta och det hördes att hon kom från Stockholm. Bjuder ni pojkar mig på en fika?

Sällan har tre händer plockat fram två och femtio så snabbt och de trängdes för att servera henne både kaffe och wienerbröd och tjata om påtår. Det var värt vartenda öre var de alla tre överens om när de lämnat Marianne vid hennes port och sakta vandrade hemåt senare den vårvällen.

Den våren var det blyg trånad på avstånd tills den där lördagen i slutet av juni då Fritte var sjuk och Blom begravde en Moster. Gösta hade just tagit studenten och samlat alla sina sparpengar på hög och äntligen fått råd att köpa den där begagnade blå Vespan av Bagaren.

På premiärturen ner till stan hade han sett henne komma ut från Tranan. Hjärtat hoppade till och han tutade, vinkade och vinglade till och fick till slut stopp på det osande åbäket framför henne.

– Vad fin den är. Nästan som en motorcykel, sa hon och strök fingret över lamphuset. Finns det plats för två?

– Javisst, vill du följa med?

– Kanske.

– Jag kan skjutsa dig hem. Om du vill, menar jag.

Hon la huvudet på sned, funderade en stund och sa;

– Du kan få skjutsa mig ned till Folkets park ikväll. Vill du det?

– Absolut! Gärna.

– Klockan 6? Hon log, vinkade och gick.

Gösta stod kvar och såg efter henne tills han insåg hur fånig han såg ut där han stod och log för sig själv.

Han hämtade henne som överenskommet men såg hennes Fars skeptiska ögonkast när Marianne svepte sjalen över sina bara axlar. Han bad henne klä sig lite varmare när diskussionen runt den kalla kvällen och hennes val av kort kjol kom upp.

Gösta kunde förnimma doften av stekt pannbiff där han stod i deras hall och såg Marianne himla med ögonen när hennes Far bad Gösta att köra försiktigt.

– Sitt inte uppe och vänta, ropade Marianne när de kom ut i trapphuset och så rusade hon nerför trapporna så fort hennes klackar bar.

– Kör försiktigt.

De orden ringde i öronen när Gösta åter kom till sans igen. Sjukhusrummet var kallt och kallt. Väggarna bar en svag ton av gult och sängen var av kromat stål. En sjuksköterska kom och la en sval hand på hans panna. Därinne i huvudet brummade det konstant, läpparna var torra.

– Vill du ha vatten, frågade sjuksköterskan.

Gösta vred huvudet ifrån sjuksköterskan och försökte komma ihåg vad som hänt. Han ville minnas att Marianne hade kittlade honom där hon satt bakom honom på Vespan på vägen hem från Folkets park.

Kanske hade han ropat åt henne att sluta.

Kanske hade han bara skrattat.

Kanske skrek hon åt honom att köra fortare.

Kanske skrek hon i skräck över Folkvagnen de mötte.

Han såg henne aldrig mer. För när han själv vaknade upp på lasarettet var hon redan på bårhuset och allt han hade kvar var smaken av hennes läppstift.

Den högra armen var av ovanför armbågen och det blev hans pant och betalning för den kvällens kyssar och smek.

Hennes Far såg han en gång efter olyckan. Det var på Posten. Han stod i kön, krum med böjt huvud som om han inte orkade se en annan människa i ögonen mer. Gösta hade backat ut och gått därifrån. Undrar om han inte flyttade ifrån stan efter det.

Det hade gått många år nu. Det var länge sedan Gösta tänkte på Marianne. Det kändes som om det var i ett annat liv. På en annan planet men smärtan han trodde var utläkt gjorde sig påmind på nytt.

För när han såg flickungen med en cigarett i munnen och pepitarutig kjol kom det en tår i ögat på Gösta och på den tomma platsen där den högra handen skulle ha suttit om det inte var för den olycksaliga sommarkvällen 1963, just i den

högra handen där kände han nu tydligt tyngden av Mariannes mjuka bröst.

Flickan med den Pepitarutiga kjolen stannade upp framför honom och såg honom stint i ögonen.

– Och vad stirrar du på, Pedofil–miffo. Hon gav honom fingret och löpte klumpigt efter sina väna väninnor.